

Проектът „Развитие на мрежата на Черноморски център за екологична информация и образование и повишаване капацитета на сдружението” се финансира в рамките на Програмата за подкрепа на НПО в България по Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство 2009-2014 г. www.ngogrants.bg

Рамкови директиви на ЕС по отношение на интегрирано управление на водите

Рамкова директива за водите

Рамковата директива за водите (РДВ) влиза в сила през 2000 г. Нейната цел е установяването на рамка за защита на водите, като за първи път в стратегически документ са засегнати всички видове води (повърхностни, подземни и крайбрежни). Чрез РДВ страните от ЕС се задължават да опазят от бъдещо влошаване и да подобряват качеството на водните екосистеми. Основната цел е постигането на “добро екологично състояние” до 2015 г. За критерии се използват водни екосистеми в естествения им вид. Качество, количество на водите и водните местообитания са еднакво важни и взаимнозависещи фактори за достигането на “добро екологично състояние”. Ето защо е необходимо поддържане на водните екосистеми в състояние, възможно най-близо до естественото чрез внимателно контролиране на начина на използване на водните ресурси.

За постигането на ефективна и съгласувана политика за водите РДВ въвежда принципа на басейново управление. Този тип управление изисква цялостни изследвания на условията на водните тела и техния водосборен басейн с цел предприемането на необходими мерки спрямо съществуващ или потенциален проблем. По този начин всички инвестиции ще бъдат по-адекватно използвани, по-ефективни и с по-дългосрочен ефект от решенията “на парче”.

Рамкова директива за морска стратегия

Нейна цел е да се установи правова рамка за защита и опазване на морската среда, като се предотврати влошаването ѝ и се възстанови в области, където е подложена на отрицателно въздействие. Директивата определя морски региони и под региони, за които всяка страна трябва да разработи Морска стратегия. Тя цели постигане на добър статус на морската среда до 2020 г.

Разработването на морска стратегия цели постигане на съгласуваност между различните политики, споразумения и законодателни мерки, имащи отношение към морската околна среда (МОС). Като водещ принцип за изработване и прилагането на морската стратегия е *екосистемният подход* - да се постигне *планиране и управление на морските пространства, отчитащо равнопоставено различните нужди и интереси на всяка страна, целящо да постигне едновременно опазване на околната среда, справедливо ползване на морските ресурси и икономическо развитие, което не застрашава бъдещото ползване на морските ресурси.*

Прилагането на Директивата е в тясна връзка с останалите директиви на ЕС и морски конвенции. Тя надгражда прилагането на РДВ. Директивата за оценка и управление на риска от наводнения, Директивата за хабитатите, Директивата за птиците, Директива за морско пространствено планиране и интегрирано управление на крайбрежните зони и други.

Всяка морска стратегия трябва да се изготви в тясно сътрудничество на съседните страни, без значение дали са страни-членки на ЕС или не.

С насърчаването на регионалното сътрудничество се цели да се постигне планиране и управление на морските пространства, обхващащо всички екологични, социални и икономически нужди.

Екологични проблеми на Черно море

Най-сериозните екологични проблеми на Черно море са свързани със замърсяването, прекомерния улов на риба и хаотичното развитие на бреговата зона. Те водят до влошаване качеството на водите, намаляване на рибните и други живи ресурси, загуба на местообитания, деградация на ландшафта и общо намаляване на биологичното разнообразие. Всичко това оказва отрицателно влияние върху много човешки дейности, върху здравето на човека и качеството на живот.

Заплахата няма да бъде елиминирана докато правителствата на крайбрежните държави не се заемат активно с изработването и прилагането на национални стратегии за управлението на черноморската околна среда. Нужна е и подкрепа за подобряването на земеделските практики. Държавните институции трябва да се ангажират категорично с подобряване на пречистването на отпадните води и да планират по-добре развитието на крайбрежието. След критичния период от началото на 90-те години на миналия век учените отбелязват някои признаци на подобрение и възстановяване. Въпреки това те предупреждават, че екосистемата на Черно море си остава силно уязвима на въздействия като замърсяване, свръхулов на риба и неустойчиво развитие на крайбрежието.

*****

Този документ е създаден с финансовата подкрепа на Програмата за подкрепа на неправителствените организации в България по Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство. Цялата отговорност за съдържанието на документа се носи от Черноморски център за екологична информация и образование и при никакви обстоятелства не може да се приема, че този документ отразява официалното становище на Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство и Оператора на Програмата за подкрепа на неправителствените организации в България.